

Na koncu bi opozoril na nujnost poenotenja nekaterih, danes v glasbeno govorico že sprejetih novih zvokov ali načinov artikulacije. Skladatelji, ki se jih poslužujejo, so si izdelali namreč vsak svoj način pisave, kar pa v množici del silno otežuje dešifracijo. Morda bi nekakšen širši kongres ali slučajno zborovanje več prizadetih skladateljev določilo enotne znake, kar bi imelo svojo praktično vrednost, hkrati pa bi jih tudi moralno afirmiralo.

Gibanje, ki je zajelo plast avantgardistov in ki se je razvilo v glasbeno grafiko, zasluži vsekakor pozornost. Bodisi da utegnejo ti avtorji v svojih iskanjih odkriti nove možnosti, ki bodo obogatile sodobni glasbeni izraz, ali pa bo to iskanje posredno povzročilo izpremembo načina glasbenega mišljenja in s tem tudi vsega bodočega glasbenega udejstvovanja. Tudi v našo glasbeno kulturo pričenjajo počasi, a zanesljivo prodirati tovrstne novosti in je zato vsekakor potrebno, da se z njimi seznanimo. To se mi zdi potrebno zato, — ne glede na to, kakšno stališče bomo zavzeli do teh pojavov mi ali pa glasbeni razvoj sam, — da ne bi ostali na repu dogodkov, kot se je doslej dogajalo že večkrat. Objektivna presoja in želja po obveščenosti sta predpogoja za pravilen razvoj naše glasbene kulture.

SREČANJA

SREČANJE Z MARCOM ALYNOM

Z imenom Marca Alyna smo se že nekajkrat srečali: poleti 1961. leta se je mudil dva tedna v Sloveniji, kjer je pomagal pripravljati dokončno verzijo antologije slovenske poezije v francoščini. Njegova živa zavzetost je pomembno obogatila pesniško vrednost prevodov, izrazila pa se je tudi v toplo napisanem predgovoru.* Knjiga je medtem izšla in v vseh dosedanjih poročilih o njej je s priznanjem omenjeno tudi Alynovo ime. Povsem naravno je torej, če se skušamo tudi pri nas vsaj bežno seznaniti s pesniškim delom tega prijatelja in posrednika slovenske poezije.

Marc Alyn sodi danes med najpomembnejša imena mlade, povojne francoske poezije. Rodil se je leta 1937 v Reimsu in komaj dvajsetleten je prejel za zbirko *Čas drugih* pomembno francosko pesniško nagrado: Prix Max Jacob. Prvo knjigo, *Pot besede*, je objavil s sedemnajstimi leti, sledile pa so ji zbirke *Samo živeti*, *Jutri ljubezen*, *Svoboda gledanja* in novela *Skrivnost kamnov*. S knjigo *Čas drugih* je uvodno poglavje Alynovega pesniškega razvoja zaključeno: predstavil se je pesnik, ki sta mu francoska kritika in kulturna javnost pozorno prisluhnili.

Kmalu sledi tej zbirki knjiga poetičnih zapiskov v prozi *Krute zabave*. V nji najdemo izredno žive odzive na probleme sodobnega človeka, napisane marsikdaj s prizadeto mladostno agresivnostjo, v kateri se skrivajo vrednote novega humanizma. V predgovoru h *Krutim zabavam* spregovori Marc Alyn o senilnosti današnjega sveta, o pisateljih, ki so postali »profesionalci odtujenosti« in katerih literarni »realizem« je daleč od resničnosti. Poezija je vsekozi človeško dejanje, pravi Marc Alyn in zahteva od nje strastno prizadetost, ki se ne ustraši niti škandaloznosti, skrite že v samem dejstvu, da sleče človek

* Naša sodobnost, 1962, str. 548.

svojo dušo do nagega in steče z njo na ceste navdiha. Mi, s svojim arzenalom poželenj, pravi na drugem mestu, dokazujemo premoč dejavnega življenja nad lenim, počasnim življenjem sonc. In na koncu: Človek je edino bitje v vesolju, ki zmore odpreti žile duha kot ceno za svoje trajanje. Morda bi lahko v nekaterih formulacijah tega predgovora našli odmeve surrealistične revolte iz časa po prvi svetovni vojni, vendar pa trdna zasidranost v razmerah našega časa jamči za njihovo upravičenost in sodobnost.

Naslednja Alynova knjiga je *Netiti ogenj* (1959). V nji je manj upornosti kot v prejšnji, zato pa več tega, čemur je v pravkar omenjenem predgovoru rekel: obred čutov. Vendar se ta čutnost izraža predvsem v pisanosti metaforike, kajti na dnu Alynovega ustvarjanja — zlasti v tej knjigi — se giblje misel. Pesnik se namreč ne ustavlja pri doživljanju stvari sveta, ampak se do ljubezni, smrti, mladosti, spominov in pričakovanj tudi nenehno opredeljuje. Prav v tem opredeljevanju pa je skrite nekaj resignacije, ki zmanjšuje popolnost čutne ekstaze.

Zadnja pesnikova knjiga *Izbrisljivosti* (1962) ohranja neke značilnosti prejšnje, vendar se loči od nje predvsem po čistejši lirični obliki, po večji sublimnosti in tesnejši prepletenosti resničnega in imaginarnega v človeku in stvareh.

Pesniška pot Marca Alyna je v razvoju in danes je še težko podajati celovitejšo podobo njegovega sveta. Vendar pa nas prav njegovo pristajanje na nepotvorjeno življenjsko resnico, njegova živa pesniška občutljivost kot tudi konkretni rezultati njegovega dosedanjega dela prepričujejo, da se srečujemo s pravim pesnikom, zaradi česar nam je njegovo prijateljstvo do slovenske poezije še dragocenejše.

Kajetan Kovič

MED KNJIGAMI

ANTON INGOLIČ, MLADOST NA STOPNICAH

Ingoličev roman *Mladost na stopnicah*,* spada v tisto vrsto literature, ki v sodobnem svetu nadaljuje tradicijo klasične povesti. Bistvo te literature je poljudnost, skrbno ločevanje dobrega od slabega, dokončno izdelan sistem človekove morale, odsotnost vsakršnega iskanja, neposredno opisovanje dogodkov, ki rasejo iz žive konkretnosti. Vse to je bilo značilno že za našo staro povest. Od te se pa roman, kakršen je *Mladost na stopnicah*, razlikuje toliko, kolikor se je življenje v, recimo, zadnjih sto letih iz pobožne idiličnosti razraslo v bujnost sedanjega avtomatiziranega sveta. Ta premik je seveda občuten, kljub temu pa bi Ingoličevo delo prej lahko imenovali sodobna povest kot roman.

Ingolič je to pot posegel v dejanja in nehanja sodobne ljubljanske mladine. Zato je v romanu nakopičil marsikaj, kar privlačuje današnjega mladega človeka: šport, ples, kino, avtomobilizem... Ob zgodbi sami, še posebej pa ob glavnem junaku je pisatelj skušal izoblikovati neko podobo mladega rodu v starosti od petnajstih do dvajsetih let. Ta doba je sicer res še polna nebrzdarnosti, razigranosti in brezskrbnosti, je pa zanjo tipično tudi že resnejše ukvarjanje z lastno bitjo ter intenzivno doživljanje okolja. Znano je, da se ravno

* Anton Ingolič, *Mladost na stopnicah*, Izdala Mladinska knjiga v Ljubljani 1962 v zbirki Školjka, opremil Janez Starman.